

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՔ-ԲԵՄԱԿԱՆՔ

Ծր. 9 Դեկտ.— Սրբոցն Գրիգորի Սֆանջյազոր-ծին: Սուրբ Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր Տ. Մեսրոպ Աւագ Քահանայ ժամկոչեան:

Կիր. 10 Դեկտ.— Սուրբ Պատարագը մատուցուեցաւ ի Սուրբ Յարութիւն, մեր վերնամատրան մէջ: Հանդիսապետն էր Լուսարարապետ Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան: Ժամարարն էր Տ. Եզրաս Քհնյ. Պոկտան:

Ուր. 15 Դեկտ.— Նախատօնակին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Լուսարարապետ Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան:

Ծր. 16 Դեկտ.— Առաքելոցն Թադէոսի եւ Բարդղղիմէոսի: Սուրբ Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր Տ. Կոմիտաս Վրդ. Շէրպէքեան:

Կիր. 17 Դեկտ.— Սուրբ Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնամատրան մէջ: Հանդիսապետն էր Տ. Կիրիլ Եպս. Գաբրիէան: Ժամարարն էր Տ. Ռազմիկ Վրդ. Պօղոսեան:

Եշ. 21 Դեկտ.— Նախատօնակին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Տ. Սեւան Եպս. Ղարիպեան:

Ապա կատարուեցաւ հոգեհանստեան մասնաւոր պաշտօն 7 Դեկտ. 1988ին Հայաստանի մէջ երկրաշարժի հետեւանձնով մահացած համայն գոհերուն, Խօքերորդ տարեդարձին առթիւ:

Ուր. 22 Դեկտ.— Յղութիւն Ս. Աստուա-ծածնի: Առաւօտուն, Տ. Սեւան Եպս. Ղարիպեանի գլխաւորութեամբ Միաբան Հայրեր ինքնաշարժերով իջան Գեքսեմանիի ձորը ու «Հրաշափառ»ով մուտք գործեցին Սուրբ Աստուածածնայ Տաճար, ուր Տիրամօր Սուրբ Գեորգմանին վրայ օրուն հանդիսաւոր Սուրբ Պատարագը մատուցց Հանդիսապետ Սրբազանը:

Ծր. 23 Դեկտ.— Ս. Նիկողայոսի Սֆանջյա-զործին: Սուրբ Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Սուրբ Մակարայ մատրան մէջ, երկու օրեր առաջ զուգահիշած Հարցն Եգիպտացւոց տօնին առիթով: Ժամարարն էր Տ. Աւետիս Արք. Իփրանեան: Վերաբերումը կատարուեցաւ ներքին գաւթին մէջ, գտնուող Ս. Նիկողայոսի Սեղանին վրայէն:

Կիր. 24 Դեկտ.— Սուրբ Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին աջակողմեան Սուրբ Կարապետի Սեղանին վրայ: Ժամարարն էր Տ. Զաքարիա Քհնյ. Սարիբէկեան:

Ուր. 29 Դեկտ.— Նախատօնակին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Պատրիարք Սրբազան Հայրը:

Ծր. 30 Դեկտ.— Ս. Յակոբայ Մծքնայ Հայրապետին: Սուրբ Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարին Ս. Գլխադիր մատրան մէջ: Ժամարարն էր Տ. Գուսան Վրդ. Ալեանեան:

Վերաբերումը կատարուեցաւ Սուրբին նկարով կառուցուած շարժական սեղանին վրայէն:

Կիր. 31 Դեկտ.— Սուրբ Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնամատրան մէջ: Հանդիսապետն էր Տ. Սեւան Եպս. Ղարիպեան: Ժամարարն էր Տ. Թեոդորոս Արք. Զաքարեան:

Ուր. 5 Յունուար.— Պատրիարք Սրբազան Հայրը նախագահեց Մայր Տաճարին մէջ պաշտուած Աւագ Տօներու առաջին հանդիսաւոր նախատօնակին, որմէ ետք Միաբանութիւնը Սուրբ Աթոռոյ շարականի — «Օրհնեցէ՛ գճէր» — երգեցողութեամբ թափօրով բարձրացաւ Պատրիարքարան:

Ծր. — Յունուար.— Ս. Դաւիթ Մարգարէին եւ Յակովբայ Տեառնեղոր. (Տօն Առաքելական Սուրբ Աթոռոյ Ս. Երուսաղէմի):

— Ըստ սովորութեան, առաւօտեան ժամերգութեան ընթացքին Պատրիարք Սրբազան Հայրը, շուրջառ եւ եմփօրոն զգեցած բարձրացաւ Տեառնեղոր Աթոռի պատուանդանին, ուր մնաց մինչեւ ժամերգութեան աւարտիլը, եւ ընդունեց Միաբանութեան եւ դպիրներուն շնորհաւորութիւնները:

Լուսարարապետ Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան «Քրիստոս Աստուած մեր» մաղթամքի ընթացքին մասնաւոր բարեմաղթութիւններ ըրաւ Նորին Ամենապատուութեան երկար բարօր կենաց համար եւ ապա մատուց օրուն հանդիսաւոր Ս. Պատարագը Աւագ Սեղանին վրայ եւ փառեց: «Հայ Մեր»էն առաջ Պատրիարք Սրբազան Հայրը նախագահեց Ս. Աթոռոյս հանգուցեալ Պատրիարքաց հոգիներուն համար կատարուած հանգստեան պաշտամունքին:

Կիր. 7 Յունուար.— Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Հրեշտակապետաց: Ժամարարն էր Տ. Անուշաւան Ծ. Վրդ. Զոյնեան:

— Կէսօրէ ետք Պատրիարք Սրբազան Հայրը նախագահեց Մայր Տաճարին մէջ պաշտուած Ս. Ստեփանոսի նախատօնակին: Տօնին բուրվառակիր Հայրերն էին Տ. Կոմիտաս Վրդ. Շէրպէքեան եւ Համբարձում Վրդ. Քէշիշեան:

Բշ. 8 Յունուար.— Սրբոյն Ստեփանոսի Նախասարկաւագին եւ առաջին մարտիրոսին:

Առաւօտեան ժամերգութեան աւարտին Սուրբ Աթոռոյս բարեշնորհ Սարկաւազները թիւով 17, առաջնորդութեամբ երկու բուրվառակիր վարդապետներուն, մարգարտագարդ սաղաւարտներով եւ տապանակ ու բուրվառ ի ձեռնին, կատարեցին «Սարկաւազաց Հանդէս»ը: Արարողութեան կը նախագահէր Պատրիարք Սրբազան Հայրը:

Սուրբ Պատարագը մատուցուեցաւ Աւանդատան մէջ Ս. Ստեփանոսի խորանին վրայ: Ժամարարն էր Տ. Համբարձում Վրդ. Քէշիշեան:

Գիշերասկիզբին ժառանգաւորաց վարժարանի ճաշարանին մէջ տեղի ունեցաւ Միաբանական ընթրիք՝ Սարկաւազաց Տօնին առթիւ խօսք առին, դպրոցին տեսուչը Տ. Բագրատ Արդ. Պարեմեան, Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան, բուրվառակիր Տ. Համբարձում Վրդ. Քէշիշեան, ուսուցչական կազմին կողմէ խօսեցաւ՝ Պրմ. Ռոբերտ Թոխմախեան, Սարկաւազներուն կողմէ խօսեցաւ Հայկ Սրկ. Միրզախանեան:

Ապա Պատրիարք Սրբազան Հայրը ըրաւ իր փակման խօսքը եւ հանդէսը վերջացաւ «Պահպանիչ»ով:

- Գլխաւոր Առաքելոց նախատօնակը պաշտուեցաւ Մայր Տաճարին մէջ: Հանդիսապետն էր Տ. Սեւան Նպս. Դարիպեան:

Դշ. 9 Յունուար.- Ս. Առաքելոցն Պետրոսի եւ Պողոսի: Մայր Տաճարի Ս. Պետրոսի վերնամատրան մէջ Ս. Պատարագը մատուցեց Տ. Վանիկ Վրդ. Մանկասարեան:

Դշ. 10 Յունուար.- Կէսօրէ ետք, Պատրիարք Սրբազան Հայրը, ընկերակցութեամբ Տ. Սեւան Նպս. Դարիպեանի, Յորդանանի Վսեմ. Հիւսէյն Թագաւորին Խորայէ տուած միօրեայ այցելութեան առիթով, օդակայանի մէջ կազմակերպուած Պետական դիմաւորութեան ներկայ գտնուեցաւ: Այս պատճառաւ, Լուսարարապետ Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան նախագահեց Որդւոց Որոտմանի հանդիսաւոր նախատօնակին:

Եշ. 11 Յունուար.- Տօն Սրբոց Որդւոցն Որոտման: Մայր Տաճարի Ս. Գլխադրի մատրան մէջ օրուան հանդիսաւոր Ս. Պատարագը մատուցեց, եւ քառօրեայ Պատրիարք Սրբազան Հայրը: Առընթերակայ վարդապետներն էին Տ. Կոմիտաս Վրդ. Շերպէճեան եւ Տ. Համբարձում Վրդ. Քէշիշեան: Բուրվառակիր վարդապետներն էին Տ. Աւետիս Արդ. Իփրանեան եւ Տ. Վանիկ Վրդ. Մանկասարեան:

Ապա Պատրիարք Սրբազան Հայրը ամպիռովանի տակ, Սուրբ Խաչափայտի մասունքի ի ձեռնին, նախագահեց երազարձ մեծահանդէս թափօրին:

Ապա Միաբանութիւն եւ ժողովուրդ թափօրով

Ս. Աթոռոյ «Օրհնեցէ՛ք զՏէր» շարականի երգեցողութեամբ քարձրացան Պատրիարքարան:

Պատրիարք Սրբազանը օրհնուած նշխար քաժնեց բոլորին, փակելով շարքը Աւագ Տօներուն: Ծր. 13 Յունուար.- Ս. Բարսղի Հայրապետին:

Սուրբ Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր Տ. Ընծանուէր Արդ. Բարսիսանեան:

- Իրիկնադէմին, Պատրիարք Սրբազան Հայրը եւ Միաբանութիւնը, ներկայ եղան ժառանգաւորաց վարժարանի մեծ սրահին մէջ տեղի ունեցած «կադանդ»ի հանդէսին:

- Հանդէսէն ետք Պատրիարք Սրբազան Հայրը եւ Միաբանութիւնը գացին ճաշելու Պատրիարքարանի ճաշարանին մէջ:

Կիր. 14 Յունուար.- Կադանդ, Նոր Տարի, ըստ Հին Տոմարի: Մայր Տաճարին Աւագ Սեղանին վրայ պատարագեց եւ քառօրեայ Տ. Անուշաւան Մ. Վրդ. Ջղջանեան: Յետոյ բոլորը քարձրացան Պատրիարքարանի դահլիճը երգելով Ս. Աթոռոյ Մարդերգը: Այնտեղ նախ Ս. Թ. Վարժարանի սաներէն մին ծաղկեփունջ ի ձեռնին, գողտրիկ ուղեքձ մը արտասանեց, ուր կը հայցէր արեւշատութիւն Պատրիարք Սրբազան Հօր, ապա Ս. Թ. վարժարանի փոքրիկ սաները մով ի ձեռնին երգեցին Կադանդի երգեր:

Նորին Ամենապատուութիւնը ըրաւ իր պատշաճ խօսքը եւ ներկաներուն քաժնեց նարինջ:

- Նոյն առաւօտուն Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ նաեւ ի Ս. Հրեշտակապետաց: Ժամարարն էր Տ. Թեոդորոս Արդ. Զաքարեան:

Պատարագէն ետք ելան Պատրիարքարան:

Եշ. 18 Յունուար.- Զրազալոյց Ս. Մննդեան: Առաւօտեան ժամը 10ին Պատրիարք Սրբազան Հօր գլխաւորութեամբ ամբողջ Միաբանութիւնը ինքնաշարժերու շարանով մը ճամբայ ելան դէպի Բեթղեհէմ:

Զամբու կիսուն, Յունաց Ս. Եղիա վանքին առջեւ դիմաւորութեան եկած էին Պէթ-Սահուրի քաղաքապետը, Բեթղեհէմի փոխ քաղաքապետը, եւ պետական ներկայացուցիչներ:

Հինգ ոստիկան ձիաւորներ ընկերացան Պատրիարք Սրբազանի ինքնաշարժին, առջեւն եւ երկու բովերէն, մինչեւ Ռաֆէլի գերեզմանը, որմէ ետք թափօրը մտաւ Պաղեստինեան քաժին եւ առաջնորդուեցաւ Հայ Ակաւոտական նուագախումբերով դէպի Ս. Մննդեան հրապարակը, ուր դիմաւորուելով Բեթղեհէմի ընդհանուր ոստիկանապետէն, քաղաքապետէն, եւ ներկայացուցիչներէն, կազմուեցաւ թափօր, միաբանութեան անդամներով եւ ժառանգաւոր սաներով:

«Խորհուրդ Մեծ» շարականի երգեցողութեամբ

քեամբ թափօրը բարձրացաւ Մննդեան Տաճարի Հայկական վանքը: Պատրիարք Սրբազանը եւ Բեթղեհէմի ֆաղափապետ Իլիաս Ֆրէժը եւ կառավարական մարդիկ մտան Տեսչարան: Տեսչարանին մէջ Իլիաս Ֆրէժի բարի գալուստի խօսքերն եւ Պատրիարք Սրբազան Հօր խղաղութեան եւ բարօրութեան մաղթամներն յետոյ տեղի ունեցաւ պատուասիրութիւն:

- Յետ միջօրէի ժամը 2ին Պատրիարք Սրբազան Հօր գլխաւորութեամբ «Հրաշափառ»ով մուտք կատարուեցաւ Ս. Մննդեան Տաճարը եւ Ս. Այրը:

Ճրագալոյցի Ս. Պատարագը Ս. Այրին մէջ կը մատուցանէ Ս. Սեւան եպս. Դարիպեան: Ապա բոլոր Միաբանութիւնը, կը բարձրանայ Հայոց վանք, ուր բակին մէջ կը կարդացուի Ս. Մննդեան Աւետարանը: Եւ կ'երգուի «Փառք ի բարձունս»:

Գիշերուան ժամը 7-9, վանքի հիւրասրահին մէջ, տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն մը որուն ներկայ գտնուեցան Բեթղեհէմի Քաղափապետը՝ Իլիաս Ֆրէժ, Պաղեստինեան իշխանութեան Պետ Նասրէ Արափաթի ներկայացուցիչը՝ Աուգաֆի նախարար Հասան Թահպուլ, Քրիստոնեայ համայնքներու հետ յարաբերութեան ներկայացուցիչ Իպրահիմ Քանտալաֆ, Բեթղեհէմի ոստիկանապետներ, Պէյք Սահուրի ֆաղափապետը, Միաբանութեան անդամներ եւ ազգայիներ: Գիշերուան ժամը 10ին կը վերսկսին արարողութիւնները: Հանդիսապետն էր Ս. Սեւան եպս. Դարիպեան:

Ուր. 19 Յունուար.- Տօն Մննդեան եւ Աստուածայայտնութեան Տնան: Կէս գիշերին, ամբողջ միաբանութիւնը կ'իջնէ Ս. Մննդեան այրը, ուր կը կատարուին արարողութիւնները:

Պատրիարք Սրբազան Հայրը կու տայ իր պատգամը Հայերէն եւ Անգլերէն լեզուներով:

Նոր Պաղեստինեան կառավարութեան ներկայացուցիչները որոնք ներկայ էին Ս. Այրին մէջ կատարուած մէկ ժամուան արարողութեան, կը շնորհաւորեն Պատրիարք Սրբազան Հայրը եւ կը մեկնին: Պատրիարք Սրբազան Հայրը կը վերադառնայ Երուսաղէմ:

Աւագ Սեղանին վրայ կը պատարագէ Ս. Էմմանուէլ Արք. Աթանասեան: «Հայր Մեր»էն առաջ կը փարգէ Ս. Ժիրայր Մ. Վրդ. Թաշնեան: «Ջրօրհնէք»ի արարողութեան կը նախագահէ Ս. Դաւիթ Արք. Սահակեան:

- Ս. Մննդեան Այրին մէջ խոյր ի գլուխ կը պատարագէ Ս. Ժիրայր Մ. Վրդ. Թաշնեան: Բոլոր Միաբանութիւնը կը բարձրանայ Հայոց Տեսչարան, ուր բակին մէջ կը կարդացուի Ս. Մննդեան

Աւետարանը եւ կ'երգուի «Փառք ի բարձունս» եւ ապա Միաբանութիւնը կը վերադառնայ Ս. Աթոռ:

- Իսկ Երուսաղէմի մէջ, Ճրագալոյցի արարողութիւնը Սուրբ Յարութեան Տաճարին մէջ՝ Ս. Գերեզմանին վրայ կը կատարուի եւ նախատեսակին կը նախագահէ Տաճարին տեսուչը՝ Տ. Վաղարշ եպս. Խաչատուրեան:

Ս. Գերեզմանին վրայ կը պատարագէ Տ. Կոմիտաս Վրդ. Շէրպէթեան:

Արարողութիւնը կ'աւարտի Տաճարի մեր Տեսչարանին մէջ Ս. Մննդեան Աւետարանի ընթերցումով եւ «Փառք ի բարձունս»ի երգեցողութեամբ:

Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ, յաջորդ առաւօտ կը պատարագէ Տ. Կոմիտաս Վրդ. Շէրպէթեան:

«Ջրօրհնէք»ի արարողութեան կը նախագահէ Տ. Սեւան եպս. Դարիպեան:

- Կէսօրէ ետք ի Ս. Յակոբ պաշտուած նախատեսակին նախագահեց Լուսարարապետ Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան:

Շր. 20 Յունուար.- Յիշատակ Մեռելոց: Ըստ սովորութեան Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ պատարագեց Աւագ Թարգման Տ. Ռազմիկ Վրդ. Պօղոսեան: Իսկ Տ. Սեւան եպս. Դարիպեան նախագահեց հոգեհանգստեան կարգին:

Կիր. 21 Յունուար.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութեան, մեր վերնամատրան մէջ: Հանդիսապետն էր Տ. Յուսիկ եպս. Պաղտասեան: Ժամարարն էր Տ. Եզրաս Քիմյ. Պոկտան:

Եշ. 25 Յունուար.- Նախատեսակին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Լուսարարապետ Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան:

Ուր. 26 Յունուար.- Տօն Անուանակոչութեան Տնան: Պատրիարք Սրբազան Հօր գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը «Հրաշափառ»ով մուտք գործեց Ս. Յարութեան Տաճար: Օրուան հանդիսաւոր Ս. Պատարագը մատուցեց եւ փարգեց Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան, Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին վրայ: Դէպի վանք դարձին, Հայոց Բաղի մուտքէն, Միաբանութիւնը «Լոյս ի Լուսոյ» շարականը երգելով բարձրացաւ Պատրիարքարանի դահլիճը, ուր Պատրիարք Սրբազան Հայրը նախագահեց «Տնօրհնէք»ի արարողութեան, որ կրկնուեցաւ վանքի սեղանատուններուն մէջ:

- Նախատեսակին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Պատրիարք Սրբազան Հայրը:

Շր. 27 Յունուար.- Տօն Մննդեան Ս. Յովնանու Կարապետին: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Ս. Կարապետի

խորանիմ վրայ: Ժամարարն էր Տ. Գուսան Վրդ. Այնանեան:

Կիր. 28 Յունուար.— Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յակոբ Ս. Աստուածածնայ խորանիմ վրայ: Ժամարարն էր Տ. Կոմիտաս Վրդ. Շերպէթեան:

Շր. 3 Փետր.— Սրբոց Հայրապետացն՝ Աթանասի եւ Կիրղի: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր Տ. Ռազմիկ Վրդ. Պողոսեան:

Կիր. 4 Փետր.— Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն մեր վերնամատարան մէջ: Հանդիսապետն էր Տ. Սեւան Եպս. Դարիպեան: Ժամարարն էր Տ. Աւետիս Արդ. Իփրաեան:

Ուր. 9 Փետր.— Նախատօնակին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան:

Շր. 10 Փետր.— Ս. Սարգսի Զօրավարին: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Ս. Սարգսի մատարան մէջ:

Ժամարարն էր Տ. Թեոդորոս Արդ. Զափրեան: Ըստ սովորութեան կատարուեցաւ, հոգեհանգստեան պաշտօն, հանգուեցաւ ազգային բարեբար Դաւութ Պէյ Կիւլպէնկեանի եւ իր ծնողաց Սարգսի եւ Տիրուհւոյ, եւ գերդաստանի ննջեցեւոց հոգիներուն համար: Հանդիսապետն էր Պատրիարք Սրբազան Հայրը:

Կիր. 11 Փետր.— Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յակոբ աջակողմեան դասին մէջ Ս. Կարապետի Սեղանին վրայ:

Ժամարարն էր Տ. Դանիէլ Քհնյ. Գարաբեան: Վերաբերումը կատարուեցաւ ձախակողմեան դասին Ս. Աստուածածնի խորանին վրայէն:

Շր. 17 Փետր.— Իսահակայ Պարթեւի Հայրապետին: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր Տ. Զափրիա Քհնյ. Սարիբէկեան:

Կիր. 18 Փետր.— Ս. Պատարագը ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնամատարան մէջ: Հանդիսապետն էր Տ. Կիրեղ Եպս. Գաբրիէան: Ժամարարն էր Տ. Անուշաւան Մ. Վրդ. Զղբանեան:

Դշ. 21 Փետր.— Նախատօնակին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Պատրիարք Սրբազան Հայրը:

Եշ. 22 Փետր.— Ս. Վարդանանց Զօրավարացն Մերոց 1036 վկայիցն (Յիշատակ Մեռելոց եւ Տօն Ազգային):

Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ պատարագեց Տ. Կոմիտաս Վրդ. Շերպէթեան: Ապա Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան քարոզեց «Հայր Մեր»էն առաջ: Պատրիարք Սրբազան Հայրը նախագահեց Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի անուան տօնին առթիւ

կատարուած «Հայրապետական Մաղթանք»ին:

Ուր. 23 Փետր.— Ըստ սովորութեան Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ Ասորոց Ս. Մարկոս Աւետարանչի եկեղեցւոյ մէջ:

Հանդիսապետն էր Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան, որ «Հայր Մեր»էն առաջ քարոզեց: Ժամարարն էր Տ. Վանիկ Վրդ. Մանկասարեան: Միաբանութիւնը պատուասիրուեցաւ Ասորոց կողմէն:

Շր. 24 Փետր.— Կ. Պոլսոյ Ս. Ժողովոյն: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր Տ. Համբարձում Վրդ. Քէշիշեան:

— Կէսօրէ ետք, Մայր Տաճարի խորաններն ու գլխաւոր սրբանկարները, Համբարձի շարականի երգուելու պահուն, վարագորութեան, Պատրիարք Սրբազան Հօր, Գերաշնորհ եւ Հոգեշնորհ հայրերու ձեռնով:

Կիր. 25 Փետր.— Բուն Բարեկենդան: Փակեալ-խորանի Ս. Պատարագը Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ մատուց Տ. Բարսեղ Վրդ. Գալէմտէրեան: Ըստ սովորութեան դպրապետի պաշտօնը վարեց Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան:

Բշ. 26 Փետր.— Տեառներնդ առաջի մեծահանդէս նախատօնակը պաշտուեցաւ ի Ս. Յակոբ, որմէ ետք կատարուեցաւ «Անդաստան» եւ մումավառութիւն: Հանդիսապետն էր Պատրիարք Սրբազան Հայրը:

— Գիշերասկիզբին, Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ «Եկեղեցի»ի Հսկման կարգը: Հանդիսապետն էր Տ. Կիրեղ Եպս. Գաբրիէան:

Դշ. 27 Փետր.— Տեառներնդ առաջ: Ս. Պատարագը Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ մատուց եւ քարոզեց Տ. Կիրեղ Եպս. Գաբրիէան:

Դշ. 28 Փետր.— Սկիզբն Կարգաց Մեծի Պահոց: Առաւօտեան Մայր Տաճարին մէջ տեղի ունեցաւ «Արեւագալ»ի առաջին, իսկ կէսօրէ ետք՝ «Խաղաղական»ի առաջին ժամերգութիւնը:

Եշ. 29 Փետր.— Մեծ Պահոց առաջին հսկումին ի Ս. Յակոբ նախագահեց եւ քարոզեց Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան:

Ուր. 1 Մարտ.— Նախատօնակը պաշտուեցաւ Մայրավանքի Ս. Թորոս եկեղեցւոյ մէջ, որ ձեռագրատունն է Ս. Աթոռոյս: Հանդիսապետն էր Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան:

Շր. 2 Մարտ.— Սրբոյն Թեոդորոսի Զօրավարին: Սուրբ Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Թորոս: Ժամարարն էր Տ. Էմմանուէլ Արդ. Աթաքանեան:

— Կէսօրէ ետք, Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեանի գլխաւորութեամբ Միաբանութիւնը «Հրաշափառ»ով մուտք գործեց Սուրբ Յարութեան Տաճար, ուր պաշտուեցաւ ժամերգութիւնն ու նախատօնակը

մեր վերնամատրան մէջ: Ապա կատարուեցաւ Տնօրինական Սրբատեղեաց այցելութիւն: Թափօրապետն էր Տ. Համբարձում Վրդ. Քէշիշեան: Կիր. 3 Մարտ. — Քառասնորդաց: Արտաքսման: Գիշերայինն եւ Առաւօտեան ժամերգութիւնը պաշտուեցաւ ի Ս. Յարութիւն մեր վերնամատրան մէջ: Հանդիսապետն էր Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան: Ժամարարն էր Տ. Կոմիտաս Վրդ. Շերպէքեան: Կատարուեցաւ եռադարձ մեծահանդէս Թափօր Քրիստոսի Սուրբ Գերեզմանին եւ մէկ անգամ Պատանատեղւոյն շուրջ:

Հանդիսապետն էր Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան: Թափօրականք բրգեցին Այլակերպութեան շարականներ:

Դշ. 5 Մարտ. — Մեծ Պահոց երկրորդ հսկումը կատարուեցաւ Ս. Հրեշտակապետաց: Հանդիսապետն էր Տ. Անուշաւան Ծ. Վրդ. Ջղջանեան: Քարոզիչն էր Տ. Սահակ Աթղ. Մաշայեան:

Եշ. 7 Մարտ. — Իրիկուան Հսկումին ի Ս. Յակոբ նախագահեց եւ Քարոզեց Տ. Կիրեղ Եպս. Գարիկեան:

Եր. 9 Մարտ. — Սուրբ Կիրիլի երեսնորդի մատուցում: Ս. Պատարագը մատուցեցաւ Մայր Տաճարի աւանդատան Ս. Կիրիլի սեղանին վրայ: Ժամարարն էր Տ. Գուսան Վրդ. Ալեանեան:

Կիր. 10 Մարտ. — Քառասնորդաց: Անառակին: Ըստ սովորութեան, Առաւօտեան ժամերգութիւնը պաշտուեցաւ եւ Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Հրեշտակապետաց: Ժամարարն էր Տ. Ռազմիկ Վրդ. Պողոսեան որ նաեւ քարոզեց:

Դշ. 12 Մարտ. — Իրիկուան Հսկումին ի Ս. Հրեշտակապետաց Քարոզեց Տ. Էմմանուէլ Աթղ. Աթաշեանեան:

Եշ. 14 Մարտ. — Իրիկուան Հսկումին ի Ս. Յակոբ նախագահեց եւ քարոզեց Տ. Յուսիկ Եպս. Պաղտասեան:

Եր. 16 Մարտ. — Սրբոցն՝ Յովհաննու երեսնորդի մայ Հայրապետին եւ Հայրապետաց եւ վարդապետացն Մերոց:

Սուրբ Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Դիւթադիր: Ժամարարն էր Տ. Թեոդորոս Աթղ. Ջաֆարեան:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆՔ

Կիր. 12 Դեկտ. — Իսրայէլի Արտաքին Գործոց նախարարութեան կողմէ տրուած ընթրիքին, ի պատիւ Վատիկանի ներկայացուցիչին ներկայ գտնուեցաւ Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան:

Կիր. 17 Դեկտ. — Լառոմ պանդոկին մէջ, ի

պատիւ Վատիկանի Արտաքին Գործոց նախարարին՝ Տ. Ժան Լուի Թոմանի տրուած ընթրիքին, ներկայ գտնուեցաւ Լուսարարապետ Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան:

Դշ. 19 Դեկտ. — Երուսաղէմի քաղաքացիական Օլմերքի կողմէ, Խանուկայի Տօնի առթիւ կազմակերպուած մովսէլաութեան ընդունելութեան քաղաքացիութեան սրահին մէջ ներկայ գտնուեցաւ Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան:

Դշ. 20 Դեկտ. — Իսրայէլի նախկին նախագահ Խայիմ Հերցոկի երթորը այրիին՝ Փնինա Հերցոկի կողմէ կազմակերպուած Խանուկայի մովսէլաութեան ընդունելութեան ներկայ գտնուեցաւ Տ. Անուշաւան Ծ. Վրդ. Ջղջանեան:

Ուր. 22 Դեկտ. — Աննա Քրոփլըր եւ Տալիա Ֆրիտլանտ՝ երկու դերասանուհիներու կողմէ տրուած գրական եւ արուեստի հաւաքոյթին, Դաւիթ Բերդի քանգարանին մէջ, ներկայ գտնուեցան Պատրիարք Սրբազան Հայրը, Տ. Բագրատ Աթղ. Պուրնէֆեան եւ Տ. Սահակ Աթղ. Մաշայեան: Յայտագիրը կը ներկայացնէր «Թէ մոռացայց զԲեզ Երուսաղէմ» բնաբանը՝ հրեայ, արաբ եւ Քրիստոնեայ բանաստեղծներու ներշնչումին եւ ստեղծագործութեան մէջ, երգով, արտասանութեամբ եւ պատմումով: Եւ ասոնց շարքին՝ Շեն-Մահէն «Դուսն Մեր Երազ» ֆերբուածին անգլերէն քարգամութիւնը:

Եր. 23 Դեկտ. — Պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ՝ Եսսեր Արաֆաթի այցը Բեթղեհէմ: Պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ՝ Եսսեր Արաֆաթ ուղղաթիռով (հէլիֆոփթըր) իջաւ Պէշ Սահուր, դպրոցի մը բացօդայ դաշտավայրին վրայ, ուր Բարի Դաւութի համար կը սպասէին, ուրիշներու կարգին, Քրիստոնեայ համայնքներու պետերը: Պատրիարք Սրբազանին կ'ընկերանային Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան, Տ. Սեւան Եպս. Ղարիպեան, Տ. Ռազմիկ Վրդ. Պողոսեան եւ Տ. Բագրատ Աթղ. Պուրնէֆեան:

Նախագահը ձեռնուեցաւ զինքը դիմաւորողներուն հետ, եւ ապա իմքնաշարժերով ուղղուեցան դէպի Բեթղեհէմ, Ծննդեան վայրը: Ծննդեան Տաճարի Հայոց վանքի տանիքին վրայ, այս առթիւ մասնաւոր պատրաստուած շարժական բնին վրայէն, նախագահ Եսսեր Արաֆաթ իր խօսքը ուղղեց Բեթղեհէմի հրապարակին վրայ հաւաքուած տասնեակ հազարաւոր պաղեստինցի ժողովուրդին: Երեկոյեան Տիկին Սուհէյլա Արաֆաթը, ընկերակցութեամբ Պաղեստինեան Ընկերային Բարեկեցութեան (Սոշլի Ուէլֆէր) նախարարուհի՝ Ում Յիհատ էլ Վազիրի, այցելեցին Բեթղեհէմի Հայոց վանք, ուր հիւրասիրուեցան վանքի Տեսուչ Տ. Ոսկի Վրդ. Որդիքեանի եւ Աւագ

Թարգման Տ. Ռազմիկ Վրդ. Պողոսեանի եւ միաբան հոգեւորականներու կողմէ:

Գշ. 26 Դեկտ.- Դազախստանի հանրապետութեան նախագահ՝ Նուրսուլլան Նազարպայեւի իսրայէլի այցելութեան առթիւ տրուած ընդունելութեան, նախագահական պալատին մէջ, ներկայ գտնուեցաւ Տ. Անուշաւան Մ. Վրդ. Զոյանեան:

Գշ. 26 Դեկտ.- Պատրիարք Սրբազան Հօր գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը գնաց Լատինաց Պատրիարքարան շնորհաւորելու համար Ս. Մնունդը:

Գշ. 27 Դեկտ.- Պատրիարք Սրբազան Հօր գլխաւորութեամբ Միաբանութիւնը գնաց Ֆրանչիսկեաններուն (Քուսթոտին) շնորհաւորելու համար Ս. Մնունդը:

Ապա Պատրիարք Սրբազան Հայրը, ընկերակցութեամբ Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեանի եւ Տ. Ռազմիկ Վրդ. Պողոսեանի շնորհաւորութեան գացին Պապական նուիրակին եւ Անգլիական եպիսկոպոսին:

- Նոյն օրը Տ. Սեւան Եպս. Դարիպեան եւ Միաբանութեան անդամները այցելեցին Յոյն կաթողիկոսներուն եւ Լուտերականներուն:

- Նոյն օրը Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան գնաց Տօմիկիկեաններու վանահայրին եւ հայ կաթողիկեաց Պատրիարքական փոխանորդին Տ. Անդրէաս Եպս. Պետրոսեանին, շնորհաւորելու համար Ս. Մնունդը:

Եշ. 28 Դեկտ.- Իսրայէլի Նախագահ Էզեր Վալմեանի կողմէ Նոր Տարուայ առթիւ Քրիստոնեայ համայնքներու պետներուն տրուած ընդունելութեան ներկայ գտնուեցան Պատրիարք Սրբազան Հայրը, Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան, Տ. Սեւան Եպս. Դարիպեան եւ Տ. Յուսիկ Եպս. Պաղտասեան:

Մը. 5 Յունուար.- Անկլիկան Ս. Գէորգ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ Տ. Ռիսի Հաննա Ապու Էլ Ասայի եպիսկոպոս ձեռնադրութեան արարողութեան ներկայ գտնուեցաւ Տ. Անուշաւան Մ. Վրդ. Զոյանեան:

Մը. 6 Յունուար.- Յունաց Ամեն. Պատրիարք Տ. Թէոդորոսի կողմէ Պաղեստինեան իշխանութեան պետ՝ Եսսեք Արաֆաթին տրուած Շքանշանի հանդիսութեան, ներկայ գտնուեցան Պատրիարք Սրբազանը եւ Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան:

Կիր. 7 Յունուար.- Դաշնակցային Գերմանիոյ Հանրապետութեան դեսպան՝ Տօք. Ֆրանց Պէրթէլի կողմէ տրուած նաշկերոյթին, ի պատիւ Գերման խորհրդարանի Արտաքին Գործոց Նախարարութեան պետին Տօք. Քարլ Հայնց Հօրնհիւսի, ներկայ գտնուեցաւ Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան:

Բշ. 8 Յունուար.- Բարիգի Ս. Յովհաննէս

Մայր Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ եւ Գէորգ Երեսնեան գրադարանին պատասխանատու Տ. Ժիրայր Մ. Վրդ. Թաշնեան Ժամանեց Սրբոց Յակոբեանց մայրավանք:

Գշ. 9 Յունուար.- Առաւօտուն, Սրբազան Պատրիարք Հայրը Միաբանութեան անդամներուն ընկերակցութեամբ այցելեց Յունաց Սրբազան Պատրիարքին, շնորհաւորելու համար Ս. Մնունդը:

Ապա Տ. Յուսիկ Եպս. Պաղտասեան եւ Միաբանութեան անդամներ շնորհաւորութեան այցելութիւններ տուին Հապէշներուն, Ասորիներուն եւ Դպտիներուն:

Գշ. 9 Յունուար.- Յետ միջօրէին, Յորդանանի Նորին վսեմութիւն Հիւսէյն Բագատրին՝ Թէլ-Ավիվ այցելութեան առթիւ, դիմաւորութեան ներկայ էին Պատրիարք Սրբազան հայրը եւ Տ. Սեւան Եպս. Դարիպեան:

Մը. 20 Յունուար.- Հայոց Ս. Մնունդի առթիւ Հայոց Պատրիարքարան շնորհաւորութեան եկան Պաղեստինեան կրօնական հարցերու ներկայացուցիչը, Յունաց Պատրիարք Սրբազանը իր Միաբանութեան անդամներով, Ֆրանչիսկեան միաբանութիւնը, Լատինաց Պատրիարքը եւ Տօմիկիկեան վանքէն անդամներ: Դպտոց, Ասորոց եւ Յոյն կաթողիկոսներու եպիսկոպոսները իրենց ընկերակցող հոգեւորականներով:

Բշ. 22 Յունուար.- Հայոց Ս. Մնունդի առթիւ Հայոց Պատրիարքարան շնորհաւորութեան եկան Լուտերականները, Հապէշները եւ Անկլիկան եպիսկոպոսին փոխանորդը: Ապա Իսրայէլի պետական մարդիկ:

Ուր. 16 Փետր.- Միջազգային Դրամական Ֆոնտի Համաշխարհային Դրամատան անդամ պետութեանց ներկայացուցիչներու ժողովը տեղի ունեցաւ, Թէլ-Ավիվի մէջ:

Հայաստանի Հանրապետութեան կողմէ, մասնակցեցան Երեսնուտի նախարար՝ Լեւոն Բարխուդարեան, Տնտեսութեան նախարար՝ Անդրանիկ Անդրէասեան եւ Հայաստանի Կնդրոնական Բանկի Տնօրէն՝ Բագրատ Ասատրեան: Կիրակի, 18 Փետրուարին, Իսրայէլեան դրամատան Տնօրէն Փրօֆ. Եագուպ Ֆրեմբել եւ Տնտեսութեան նախարար Ավրահամ Շոխաթ, ի պատիւ ներկայացուցիչներուն, նաշկերոյթ մը կազմակերպած էին, որուն հրաւիրուած էր Պատրիարք Սրբազան Հայրը Քինկ Տէյվիտ պանդոկին մէջ:

Հայ ներկայացուցիչները առիթը ունեցան այցելելու հայկական սրբավայրերը եւ Պատրիարքարանը, ընկերակցութեամբ Տ. Ռազմիկ Վրդ. Պողոսեանի եւ Պրն. Յովակ Մոմենեանի, որ

ման եղաւ հիւրընկալը ներկայացուցիչներուն:

Բշ. 19 Փետր.- Երուսաղէմի մէջ, Քրիստոնէութեան հիմնադրութեան երկու հազարամեակին առթիւ կատարուելիք հանդիսութեանց, Իսրայէլի կրօնից նախարարը՝ Շիմոն Շիքրիթ, դասախօսութիւն մը տուաւ Թէլ-Ավիվի մէջ, այս առթիւ կատարուելիք ձեռնարկներու մասին: Այս դասախօսութեան, ի շարս Քրիստոնեայ համայնքներու ներկայացուցիչներուն ներկայ գտնուեցան Տ. Անուշաւան Ծ. Վրդ. Զղբանեան եւ Տ. Ռազմիկ Վրդ. Պօղոսեան:

Գշ. 20 Փետր.- Պատրիարք Սրբազան Հայրը, ընկերակցութեամբ Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեանի եւ Տ. Սեւան Եպս. Ղարիպեանի, Ռամազանի տօնին առթիւ, շնորհատութեան այցելութիւն տուին Պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասեր Արափաթին, Կազայի իր պաշտօնատեղիին մէջ: Ներկայ էին նաեւ Քրիստոնեայ համայնքներու պետերը:

Շր. 9 Մարտ.- Պատրիարք Սրբազան Հօր հովանաւորութեան ներքեւ, Ալլէ Կեֆեն երգչախումբի կողմէ կատարուած ռուսական սրբազան երաժշտութեան հանդիսութեան, օրումն քացման խօսքը կատարեց Տ. Գուսան Վրդ. Ալեանեան իսկ փակման խօսքը Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան:

Կիր. 10 Մարտ.- Նիւ Եդրֆի կառավարիչ՝ Ռուտուֆ Ճիուլիանիի ի պատիւ տրուած նաշկերոյթին, քաղաքապետարանի սրահին մէջ, «Նիւ Եդրֆ - Երուսաղէմ գօրակցութիւն առաջնութեան» առթիւ, ներկայ գտնուեցան Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան եւ Պրմ. Կարապետ Յակոբեան:

Դշ. 13 Մարտ.- Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու նախագահ՝ Պիլ Գլինթիին ի պատիւ կազմակերպուած ընդունելութեան Պէն Կուրիոն օդակայանի մէջ ներկայ գտնուեցաւ Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան: